

לב העניין

להאיר עיני מבקשי השם מתורת רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א



פרשת בשלח התשפ"ג

נושא השבוע:
אמונת חכמים
עלון מס' 6

עצת העניין

עצות מרבינו הקדוש לזכות לעניין השבועי.

*על-ידי אמונת חכמים נזדכך המוח וזוכה לשכל ברור, ועל-ידי-זה יזכה להוציא ולקבל מכל מה שלומד בתורה משפטי אמת, דהיינו הנהגות ישרות לעבודתו יתברך - שידע איך להתנהג בכל דבר, הן לעצמו הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו. אבל כשפוגם חס ושלום באמונת חכמים, הוא נידון ביגיעת בשר דהיינו במותרות, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: 'הלועג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת', שנאמר: 'ולהג הרבה יגיעת בשר' (עירובין כ"א). ואז עולים עשנים סרוחים אל המוח ומערבין ומבלבלין דעתו ואינו יכול להוציא מלימודו משפטי אמת והנהגות אמיתיות. אדרבה, הוא מוציא דברים הפוכים מן האמת. כמו דואג האדומי שהוציא משפט מעוקל - שאין דוד ראוי לבוא בקהל, על-ידי שלימודו היה מבחינת אלו המותרות. (שם, סימן ס"א, אות א').

*כשתסתכל בשמיים כשהם זכים ובהירים, תזכה לאמונת חכמים. (ספר המידות, אמונה, י"א).

*כשנפלים מאמונת חכמים, התיקון לזה נדר - שיידור איזהו נדר ויקיים מיד. ועל-ידי-זה ישוב לאמונת חכמים ויזכה לרפואה, ועל-ידי-זה מתנוצצים בו אורות האבות, ועל-ידי-זה זוכה לעונג שבת, היינו בחינת אכילה בקדושה. ועל ידי זה זוכין לבטל הכעס ולהכניע ולהפיל האויבים והשונאים, ועל ידי זה ייפול שער דסטרא אחרא, ויבוא משיח ויבנה שערי הקדושה. (לקוטי עצות, צדיק, נ"ב).

*האמונה לבדה שמאמין בהצדיק ומקרב עצמו אליו, אפילו אם לא יקבל ממנו כלל, זה בעצמו טוב מאד. כי על ידי האמונה וההתקרבות לבד נאכל הרע שלו ונתהפך למהות הצדיק, ובלבד שיהיה כוונתו לשמים. אבל מי שנוסע ומקרב עצמו לצדיקים בשביל כוונה אחרת, לא יועיל לו ההתקרבות כלל. (שם, ע"א).

*כמה וכמה אנו מחויבים לשים לב ולהאמין לדברי תורת אמת המתחדשים בכל יום, לחזור בכל יום דברי תורתו הקדושים ושיחותיו הקדושות ועצותיו העמוקות והנוראות מאוד מאוד.

{עלים לתרופה תלו}

אור העניין

ביאור העניין השבועי והקשרו אל הפרשה או הזמן

למה השפחה על הים ראתה דברים שלא ראה יחזקאל הנביא ומה היה חטאם של דור המבול?

בתחילת ספר יחזקאל, מתוארים המראות הנפלאות והעצומות שראה יחזקאל הנביא ע"ה בנבואתו - שנפתחו השמיים והוא ראה את כל מעשה המרכבה העליונה וכו', כמבואר בתחילת ספר יחזקאל.

והנה אומרים חז"ל על שעת קריעת ים-סוף (מכילתא, השירה ג'): 'ראתה שפחה על הים, מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי!' וכל מי שקורא את זה מיד תמה, מה עשתה השפחה על הים, שזכתה לראות מראות והשגות אלוקות, מה שאפילו יחזקאל הנביא לא זכה לראות בנבואתו?

מסביר על זה רבינו הקדוש (לקוטי תניינא, ל"ט), שאע"פ שלא היה לעם ישראל, ובוודאי לא לשפחה, מעלה יתירה על יחזקאל הנביא; אבל מכיוון שהיו נמצאים עם משה רבינו ע"ה, והיו מאמינים בו, יכלו לראות מראות והשגות שלא ראה יחזקאל כנ"ל. כי הכל בזכות שהאמינו במנהיג שהיה להם, משה רבינו ע"ה, שבכוחו הגדול, יכל להאיר בהם השגות אלוקות - מה שלא ראה אפילו יחזקאל.

וע"י אמונה זו, זכו ליציאת מצרים. כי עיקר יציאת מצרים, עם כל הניסים והנפלאות שהיו אז, היתה רק כדי לגלות את האמונה הקדושה, כמו שכתוב (שמות י', ב'): 'ולמען תספר וכו' וידעתם כי אני השם'. אך א"א לזכות לאמונה שלימה בה' יתברך, בלי שמאמינים בחכמים אמיתיים, בבחינת (שם י"ד, ל"א): 'ואמינו בה' ובמשה עבדו'. כי לגדולת השם יתברך אין חקר והוא מרומם מאד מדעתנו, ואי אפשר לנו להשיג האמונה הקדושה, כי אם ע"י הצדיקים האמיתיים, אשר זכו להתגבר על יצרם וכפו תאוותם והפכו פניהם מהבלי העולם הזה לגמרי, ובחרו בחיים אמיתיים. ויגעו וטרחו ביגיעות ועבודות גדולות לשמו יתברך, עד שזכו למה שזכו. ובגודל כוחם הם יכולים לקרב אותנו גם כן אליו יתברך. ולכן אנו מחויבים להאמין בהם, ולא לסור מדבריהם ימין ושמאל, כמו שכתוב (דברים י"ז, י"א): 'לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך' וכו'. כי רק הם יכולים להורות לנו הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה, ולהכניס בנו האמונה הקדושה.

וכן בכל דור ודור, עיקר התקווה לזכות לתכלית הנצחי, הוא על ידי אמונת חכמים אמיתיים, כמו שראינו בדור המבול ודור הפלגה, שכל קלקולם היה על-ידי פגם אמונת חכמים. כמו שמפרש רש"י על הפסוק 'לא יפנה דרך כרמים' (איוב כ"ד, י"ח) - שכרמים הם הצדיקים. והיו בני הדורות הנ"ל נשבעים לבלי לפנות לדרכם (להתבטל לדבריהם) של הצדיקים האמיתיים. כי גם באותם דורות היו צדיקים גבוהים אמיתיים, כגון חנוך ומתושלח, נח, שם ועבר וכיוצא בהם. ואם היו מאמינים בהם, היו זוכים על ידם לאמונה הקדושה ולדרך ישרה לעבודתו יתברך, והיו ניצולים מן המבול ושאר צרות. אבל בגלל שחלקו עליהם, ולא האמינו בהם, הם איבדו העולם הזה והעולם הבא וזה בחינת מלחמת עמלק, כי עיקר מלחמת עמלק שהוא כלל הסט"א והקליפות, היא רק על דבר זה - שלא יאמינו בצדיק האמת. מחמת שעמלק יודע שכל הכנתו היא, כשמתקרבים עם ישראל אל הצדיק האמת ומאמינים בו, על כן הוא שם על זה את כל מלחמתו וכוחו.

אבל כנגד הצדיק האמת בעצמו, אין לעמלק שום כח להילחם. כי הצדיק כבר זכה להכניעו לגמרי, ע"י ששיבר כל התאוות וכל המידות רעות בתכלית השלימות, והכניע וביטל מעצמו זוהמת הנחש שהוא זוהמת עמלק; על כן כל מלחמת עמלק עם הצדיק היא ע"י שהוא מבלבל בכל עת את כל העולם, ועושה על הצדיק מחלוקת גדולה, כדי להרחיק את ישראל ממנו, שלא ישובו על ידו לה' יתברך.

על כן קליפת עמלק מרוצה בוודאי שיתקרבו ישראל לכל הראשים שבעולם, אפילו אם הם צדיקים, רק שלא יבטלו אחיות הרע בשלימות. והוא שמח מאד שיהיה להם התנשאות גדול. כי כל כוונתו היא רק כדי להעלים ולהסתיר מהעולם את שם הצדיק האמת, שעל ידו עיקר תיקון כל בני העולם לשוב לה' יתברך.

וזה בחינת (דברים כ"ה, י"ח): 'ויזנב בך כל הנחשלים אחריו' שנאמר על מלחמת עמלק, ופירש רש"י ז"ל: 'שהיה חותך זנבות וזורקן כלפי מעלה'. כי כל העולם כנגד הצדיק האמת, הם בחינת 'זנב', כי הצדיק האמת נקרא 'ראש', וכל הטפלים אליו הם בחינת 'זנב'. ועמלק בתחבולותיו, לוקח זנבות וזורקן כלפי מעלה, היינו, שמהפך הזנב לראש, ולוקח קטנים במעלה או גדולים במעלה שכלפי הצדיק האמת אינם אלא בבחינת זנב, וזורקן כלפי מעלה - דהיינו, שעושה מהם ראשים ומפורסמים, ומגביה אותם למעלה למעלה, והכל כדי להרחיק את כל העולם מהצדיק האמת, שעל ידו עיקר תיקון העולם.

ולכן אמר משה דווקא לתלמידו יהושע שיצא וילחם בעמלק, ולא נלחם עמו בעצמו. כי מחמת שכל מלחמתו של עמלק הוא כנגד הצדיק האמת, על כן אין משה בעצמו יכול להילחם עמו, כי איך אפשר להצדיק לפרסם שמו בעצמו? על כן ציווה משה ליהושע דייקא שילך להילחם בעמלק, כי דייקא על התלמידים של הצדיק מוטל המלחמה בפועל - לצאת ולהילחם עם עמלק שרוצה להסתיר ולהעלים את שמו הקדוש של הצדיק האמת. וזה צריך להיות כל העסק של התלמידים של הצדיק - לפרסם ולהגדיל שמו הקדוש והנורא של הצדיק האמת הזה בעולם.

ובוודאי באמת כל כוחו של התלמיד להילחם בעמלק, הוא רק מהצדיק בעצמו, כי לבדו אין לו כלל כח ללחום מלחמה עצומה ונוראה כזאת. וזה שכתוב (שמות י"א): 'והיה כאשר ירים משה את ידו וגבר ישראל', כי בוודאי עיקר כח המלחמה היה ע"י משה בעצמו; רק המלחמה בפועל - להתגבר על עמלק, ולהגדיל ולפרסם שם הצדיק הזה - יכול להיות רק על ידי התלמיד כנ"ל.

ועיקר האמונת חכמים, היא רק כדי להכניס בנו האמונה בה' יתברך. ועל כן דרשו חז"ל (ר"ה פ"ג מ"ח): 'וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לך, כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים. ואם לאו, היו נופלין'. כי כל מלחמת עמלק היא באמת נגד השי"ת בעצמו, רק מחמת שידוע שעיקר התקרבות ישראל להשם יתברך הוא רק על ידי הצדיק (כמבואר לעיל), וע"כ הוא נלחם עמו, אבל באמת כל כוונתו היא על השם יתברך בעצמו.

ומי שזוכה להיות מקורב אל הצדיק האמת ולהאמין בו, אע"פ שאינו צדיק כל כך, ואפילו אם עבר עליו מה שעבר - יוכל לזכות ע"י התקרבותו לצדיק, להשיג השגות נפלאות מאד, כל אחד לפי מידת התקרבותו. (ואין הכוונה לחזיונות וכד', אלא כוונתו בפשיטות, שיתנוצץ לו דעת ואמונה לפי דרגתו).

על כן צריכים אנו לצעוק הרבה, ולהתחנן לה' יתברך בדמעות שלישי, שנוכח להינצל מקליפת עמלק ולהתקרב באמת לרבינו הקדוש, ועל ידי זה נזכה לכל טוב ברוחניות. (ע"פ לקו"מ סימן רפ"ב, וליקוטי הלכות, הלכות השכמת הבוקר ה"א).

עניין הצדיק

שיחות יקרות ממעלת וגדולת תורת רביה"ק.

ענה ואמר: אנחנו איננו כלל מזה העולם של עכשיו, ומחמת זה אין העולם יכולים לסבול אותנו, וראשות (היינו ראש ומנהיג), אין שייך לי כלל, כי אין מגיע לי שום ראשות בעולם של עכשיו. וגם מעט הראשות שיש לי באמת אין זה ראשות כלל, אדרבא זהו חוכא ואטלולא [שחוק וליצנות] ממש. וגם אותו המעט שיש לי הוא רק נגד הטבע, שכפיתי את טבעי לזה, אשר מחמת זה יכול לבוא איזה דיבור ממני בתוך העולם. וכל השיחות והסיפורים (היינו התורות והמאמרים שהוא אומר) שלנו, אם לא היה לי גם זה המעט הראשות, גם אלו הדיבורים לא היו באים בתוך העולם. ובאמת אם לא היה דור כזה, אם היו דברים אלו (היינו התורות שהוא אומר), נאמרים בדורו של האר"י זכרוננו לברכה או אפילו בדורו של רבי שמעון בן יוחאי זכרוננו לברכה, היה רעש גדול מאד. (חיי מוהר"ן, שמ"ה).

אמר: הבעל דבר יכול לחפות ולכסות את העיניים מאד, אבל בלא זה היה הספר עושה התעוררות גדול מאד בעולם. ואמר בזו הלשון: "דער בעל דבר קען זייער פאר שטעלין, אבער זוסט, וואלט דאס ספר מחויב גיווען א גרויסן זאך צו טאהן אויף דער וועלט". (שם, שג"ב).

אמר: המעיינים בספריו שיש להם שכל קצת, סבורים שדרכי הקבלה של האר"י זכרוננו לברכה וכיוצא מרומז גם כן בספריו, וחושבין זאת למעלה לספריו - שנוגע עד לשם. והם אינם יודעים שהוא להפך. אדרבא, גם דרכי הקבלה של הקדמונים ז"ל נכלל גם כן בדבריו. ולא סיים בפירוש, רק היה מבואר כוונתו ממילא, כלומר: אבל כוונתו בעצם תורתו גבוה למעלה למעלה יותר ויותר, רק שגם דבריהם הקדושים, כלול גם כן בדברי תורתו הקדושה. כמו שסומכין על איזה דבר, שבוודאי הסומך גדול יותר מן הנסמך.

(שם, שס"ה).

שיח העניין

שיחות וסיפורים סביב העניין השבועי מרביה"ק ואנשיו היקרים.

מה שקשה קושיות על הצדיקים, זהו מוכרח להיות. כי הצדיקים מתדמים ליוצרם כמובא, וכמו שקשה קושיות על השם יתברך, כמו כן בהכרח שיהיה קשה קושיות על הצדיק, כי הוא מתדמה אליו יתברך. (לקוטי מוהר"ן תנינא, סימן נ"א).

העולם אומרים שאין צריך לבקש גדולות, ואני אומר שצריך דווקא לבקש גדולות לבקש ולחפש אחר הצדיק הגדול ביותר דווקא. וכבר מבואר מזה בספרים, שצריך לחפש דייקא אחר הצדיק והרבי הגדול ביותר. (שיחות הר"ן, נ"א).

אמר: לכנס אצלי ולהתקרב אלי הוא דבר קשה מאד, ואפילו בני עצמם, וכי יש יותר מקורב מבנים, אפילו הם כל אימת שרוצים לכנס אצלי, יש על זה כמה בלבולים ומחשבות הטרודות וכיוצא. והעיקר בשעת ההתחלה. וכל זמן שנקרא התחלה אז הוא קשה מאד להתקרב, וגם אחר כך נעשה מה שנעשה, אך בהתחלה - כל זמן שנקרא התחלה הוא דבר נמנע וקשה וכבד מאד להיכנס ולהתקרב. (חיי מוהר"ן, ש"יח).

אמר: כל מי שיציית אותי ויקיים כל מה שאני מצווה, בוודאי יהיה צדיק גדול, יהיה מה שיהיה. והעיקר להשליך שכל עצמו לגמרי, רק כאשר יאמר הוא יקיים הכל כמאמרו. (שם, ש"כ).

פעם אחת סיפר (ר' אברהם בן ר' נחמן ז"ל) בשם מוהרנ"ת ז"ל, שאמר על ענין האמונה בצדיקים, כי יש צדיקים שטועים בחסידים שלהם שמחזיקים אותם לאנשים כשרים, ואינו כן האמת; או להיפך, שיש חסידים שטועים בצדיק הרבי שלהם, שאף-על-פי שהוא צדיק אינו במדרגה גבוהה כל-כך כמו שמחזיקים אותו החסידים שלו, וגם זה אינו אמונה אמיתית וזה בחינת אמונה כוזבת. (שיח שרפי קודש, א' תשל"ד)

תפילה לעניין

עזרנו והושיענו, וזכנו מהרה לאמונת חכמים בשלמות באמת, ותעזרנו לתקן פגם אמונת חכמים שפגמנו מנעורינו עד היום הזה. ותטהרנו מכל הגילולים ומכל הטינופת הנמשכים ועולים אל המחס ושלום על ידי פגם אמונת חכמים. כי בעוונותינו הרבים נפגם דעתנו ונתבלבל מאד על ידי פגם אמונת חכמים, אשר על ידי זה עולים בכל עת עשנים סרוחים אל המחס, ומסבבין את דעתנו, ומעקמים ומבלבלים את דעתנו ולבבנו מאד, סבנו גם סבנו, וימררו את חיינו מאד בקושיות ובלבולים ומחשבות זרות, ושגעון וטרור הדעת, ועקמומיות הלב הרבה מאד. הביטה בעונינו כי רבו מכאובינו וצרות לבבנו.

(לקוטי תפילות ח"א, תפילה צ')

בס"ד

הצילני מקליפת המן עמלק זוכני לקדושת מרדכי ואסתר

בעזרת ה' יתברך ענין גדול ונשגב להתפלל ארבעים יום לפני יום הפורים הקדוש (יום המשיח' ד' שבט) שנזכה לקבל את קדושת היום והשפעתו:

"הצילני מקליפת המן עמלק" - שכולל את כל המידות הרעות התאוות ושאר דברים המרחיקים את האדם מהשם יתברך.

"זוכני לקדושת מרדכי ואסתר" - התעוררות גדולה וחשק עצום לקיום המצוות, התקרבות להשם יתברך והבנה אמיתית בתורה הקדושה בזכות הצדיקים שבכל הדורות.

וכל אחד יוסיף על עניניו האישיים בעבודת ה'.

מובא בספר "שיח שרפי קודש" כי מי שיתפלל על זה ארבעים יום קודם יום הפורים באמת יזכה להרגיש בעזה"י את קדושת יום הפורים הקדוש.

לרפואת: ניצה בת עליזה
ולע"ז: אורה רומיה בת ר' שלמה

תרע"ח תתתי